

Bacheloroppgave

IDR600 Sport Management

**Bygging av idrettsanlegg i Møre og Romsdal de siste 20
årene**

Petter Oseberg

Totalt antall sider inkludert forsiden: 32

Molde, 24.05.2013

Obligatorisk egenerklæring/gruppeerklæring

Den enkelte student er selv ansvarlig for å sette seg inn i hva som er lovlige hjelpemidler, retningslinjer for bruk av disse og regler om kildebruk. Erklæringen skal bevisstgjøre studentene på deres ansvar og hvilke konsekvenser fusk kan medføre. Manglende erklæring fritar ikke studentene fra sitt ansvar.

Du/dere fyller ut erklæringen ved å klikke i ruten til høyre for den enkelte del 1-6:		
1.	Jeg/vi erklærer herved at min/vår besvarelse er mitt/vårt eget arbeid, og at jeg/vi ikke har brukt andre kilder eller har mottatt annen hjelp enn det som er nevnt i besvarelsen.	☒
2.	Jeg/vi erklærer videre at denne besvarelsen: <ul style="list-style-type: none">• ikke har vært brukt til annen eksamen ved annen avdeling/universitet/høgskole innenlands eller utenlands.• ikke refererer til andres arbeid uten at det er oppgitt.• ikke refererer til eget tidligere arbeid uten at det er oppgitt.• har alle referansene oppgitt i litteraturlisten.• ikke er en kopi, duplikat eller avskrift av andres arbeid eller besvarelse.	☒
3.	Jeg/vi er kjent med at brudd på ovennevnte er å <u>betrakte som fusk</u> og kan medføre annullering av eksamen og utestengelse fra universiteter og høgskoler i Norge, jf. Universitets- og høgskoleloven §§4-7 og 4-8 og Forskrift om eksamen §§14 og 15.	☒
4.	Jeg/vi er kjent med at alle innleverte oppgaver kan bli plagiatkontrollert i Ephorus, se Retningslinjer for elektronisk innlevering og publisering av studiepoenggivende studentoppgaver	☒
5.	Jeg/vi er kjent med at høgskolen vil behandle alle saker hvor det forligger mistanke om fusk etter høgskolens retningslinjer for behandling av saker om fusk	☒
6.	Jeg/vi har satt oss inn i regler og retningslinjer i bruk av kilder og referanser på biblioteket sine nettsider	☒

Publiseringsavtale

Studiepoeng: 15

Veileder: Oskar Solenes

Fullmakt til elektronisk publisering av oppgaven

Forfatter(ne) har opphavsrett til oppgaven. Det betyr blant annet enerett til å gjøre verket tilgjengelig for allmennheten (Åndsverkloven, §2).

Alle oppgaver som fyller kriteriene vil bli registrert og publisert i Brage HiM med forfatter(ne)s godkjennelse.

Oppgaver som er unntatt offentlighet eller båndlagt vil ikke bli publisert.

Jeg/vi gir herved Høgskolen i Molde en vederlagsfri rett til å gjøre oppgaven tilgjengelig for elektronisk publisering:

ja nei

Er oppgaven båndlagt (konfidensiell)?

ja nei

(Båndleggingsavtale må fylles ut)

- Hvis ja:

Kan oppgaven publiseres når båndleggingsperioden er over?

ja nei

Er oppgaven unntatt offentlighet?

ja nei

(inneholder taushetsbelagt informasjon. Jfr. Offl. §13/Fvl. §13)

Dato: 24.05.2013

Forord

Å få arbeide målrettet og intensivt med et tema over såpass lang tid har vært en utrolig spennende og lærerik prosess. Spenningen rundt om jeg kom til å klare å gjennomføre dette på en god måte har til tider vært slitsom, men det har absolutt vist seg å være verdt strevet.

Jeg håper at oppgaven kan være med og inspirere til ny forskning på det som er et aktuelt og meget viktig emne, og at det kan være mulig å bygge videre på noen av de funnene jeg har gjort.

Takk til seksjonen for folkehelse og fysisk aktivitet i Møre og Romsdal fylkeskommune med Kjetil Håve og Siri Ask Fredriksen i spissen, som velvillig har svart på alle de anleggsrelaterte spørsmål som jeg har måttet kommet med. Ekstra stor takk til veileder Oskar Solenes som har servert gode råd og ledet meg i riktig retning når det har vært nødvendig.

Innhold

1.0	Innledning.....	1
1.1	Introduksjon	Feil! Bokmerke er ikke definert.
1.2	Problemstilling.....	2
1.3	Tidligere forskning.....	3
2.0	Teori.....	4
2.1	Det offentliges forhold til idretten.....	4
2.2	Spillemidler.....	5
2.3	Organiseringen kommunalt.....	6
3.0	Metode.....	7
3.1	Metodisk tilnærming.....	7
3.2	Utvalg.....	9
3.3	Datainnsamling – gjennomføring og bearbeiding.....	9
3.4	Validitet og reliabilitet.....	10
4.0	Analyse.....	11
4.1	Analyse av idrettsmeldingene.....	12
4.1.1	St.melding nr.41 (1991-1992).....	12
4.1.2	St.melding nr.14 (1999).....	12
4.2	Idrettsanlegg i Møre og Romsdal.....	13
4.2.1	Søknader om spillemidler.....	13
4.2.2	Bygde anlegg, 1993-2012.....	15
4.2.3	Tildelinger.....	17
5.0	Diskusjon.....	19
5.1	Statens intensjon på anleggfeltet.....	19
5.1.1	Vurdering av St.melding nr. 41 (1991-1992).....	20
5.1.2	Vurdering av St.melding nr. 14 (1999).....	21
5.2	Idrettens forventninger på anleggfeltet.....	22
6.0	Konklusjon.....	23

1. Innledning

1.1 Introduksjon

Idrettsanlegg er en av de viktigste forutsetningene for at den norske befolkningen skal kunne bedrive idrett og fysisk aktivitet. At hele Norges befolkning skal ha tilgang til anlegg som gjør nettopp dette mulig, er i dag et uttalt mål for staten og noe som det jobbes målrettet for å oppnå (St.melding nr. 26 *Den norske idrettsmodellen* (2011-2012) s13).

Gjennom det tjuende århundre har dette imidlertid langt fra vært noen selvfølge.

Klassekamp, kjønnsdiskriminering, geografi og spørsmål om idrettens formål har vært blant barrierene som man har vært nødt til å bryte opp i for å kunne komme dit hvor vi er i dag. Gjennom et syn på idretten som en viktig funksjon i dannelsen av samfunnet i tillegg til påvirkning fra sterke personligheter i norsk idrett har man likevel fått løftet fram viktigheten av idrettsanlegg til folket.

Mye har skjedd i norsk idrett de siste 20-30 årene, på anleggsfronten har tiden absolutt ikke stått stille. Teknologiske nyvinninger har gitt nye typer kunstig dekke som muliggjør mye større aktivitet og bruksutnyttelse av anleggene. I tillegg har nye idretter blitt introdusert og etablert seg, både i den organiserte idretten og i det norske folks bevissthet.

En veldig viktig faktor for å få realisert de idrettsanleggene som vi har i dag er den delen av spillemidlene fra Norsk Tipping som blir bevilget til idretten. Pengespill på idrett ble det for første gang åpnet for i 1946. Den gang var tillatelse til spill på idrett en omstridt avgjørelse, men siden har skepsisen gradvis forsvunnet, og tipping har komt for å bli (Goksøyr, 2008). Det er staten som setter rammer for spillemidlene. Konsekvensene av dette er at staten får en måte den kan påvirke byggingen av idrettsanlegg på, og med det også hele den norske idretten. Spillemidlene er statens beste kort i idrettspolitikken, og dermed også avgjørende for at statens mål om fysisk aktivitet for hele befolkningen skal kunne oppnås (St.melding nr. 39 *Frivillighet for alle* (2006-2007)).

Ettersom staten har den muligheten til å påvirke idretten, er det naturlig at den legger noen føringer for tildelingen. Slik ønsker og forsøker staten å sikre at det for eksempel ikke bare er toppidretten som drar nytte av midlene, men at det legges til rette for mange brukergrupper, et bredt spekter av idretter og egenorganiserte aktiviteter, høyest mulig anleggsdekning per innbygger og så videre.

Føringene som staten legger, innarbeides i egne stortingsmeldinger (idrettsmeldinger) fra kulturdepartementet. Disse har etter den første idrettsmeldingen i 1992 kommet med rundt

10 års mellomrom. I utarbeidelsen av en slik stortingsmelding har idretten mulighet til å komme med innspill og forslag for å påvirke. Det er altså ikke snakk om noe sololøp fra statens side, ikke i teorien i alle fall. Det er viktig å huske på at det er en gjensidig avhengighet mellom idrett og stat, og at denne er med på å prege idrettspolitikken. Ser man det fra statens side så er idretten sentral for å holde den norske befolkningen sunn og aktiv. Den er i tillegg en flott arena for inkludering og integrering, og den skaper glede, entusiasme og følelser blant folk. Sett fra idrettens synsvinkel, så er man avhengig av statens midler for å klare å bygge videre på det som allerede eksisterer av anlegg, organisasjonsstruktur, bredde, toppidrettssatsing og selvsagt videre anleggsutbygging. En viss grad av konsensus er derfor nødvendig for at idretten og staten skal nå sine egne mål og deres felles mål.

1.2 Problemstilling

Det ble naturlig for meg å skrive en oppgave som går på idrettsanlegg og idrettspolitikk ettersom jeg vinteren og våren 2013 har vært på utplassering i Møre og Romsdal fylkeskommune, nærmere bestemt i seksjonen for folkehelse og fysisk aktivitet innen kulturavdelingen. Her har deler av arbeidet vært knyttet til tildeling av spillemidler til anlegg i Møre og Romsdal fylke, og jeg har fått innblikk i et område jeg ikke hadde all verden med kunnskap om fra før. Det å kunne få studere dette enda nøyere og opparbeide mer kunnskap om et interessant emne, har derfor vært avgjørende for valget av oppgave. At det for tiden er et veldig aktuelt tema med den nye stortingsmeldingen om idrett, *Den norske idrettsmodellen*, gjør det bare enda mer spennende å få sjansen til å sette dette i lys. Dette er en avsluttende oppgave i studiet Sport Management ved Høgskolen i Molde. Oppgaven tar utgangspunkt i følgende problemstilling:

Svarer utbyggingen av idrettsanlegg i Møre og Romsdal de siste 20 årene til statens målsettinger?

I denne sammenheng vil det også være interessant å se på hvordan dette samsvarer med idrettens interesser.

Det jeg har tenkt på under utformingen av selve problemstillingen, har vært hvordan jeg kan gjøre dette operasjonaliserbart uten at det blir så enkelt at jeg mister viktige poenger og momenter som kan påvirke helhetsbildet, og dermed også svekke validiteten til oppgaven. Samtidig er det ingen tvil om at idrettspolitikken på anleggsplan er et omfattende tema som en bacheloroppgave ikke vil kunne yte rettferdighet til. Håpet mitt

med oppgaven er å synliggjøre noe av utviklingen på feltet og kanskje også problematisere litt rundt nettopp dette.

1.3 Tidligere forskning

I en rapport fra idrettspolitisk seminar 9. april 1997, gjort av seniorforsker Nils Asle Bergsgard, blir det gjort en avgrensning og definerings av idrettspolitikken omfavne. Her presenterer Bergsgard en “trekant bestående av hjørnene Det offentlige, Markedet og Den tredje sektor med Idretten som et fjerde element inne i ‘kraftfeltet’ mellom de tre andre” (Bergsgard (1997) *Forskning på idrettspolitikk*. s3). Trekanten er ment å betegne hvilke krefter som påvirker idretten, og med det hvor man skal sette grensene for forskning på området idrettspolitikk.

Bergsgard presenterer i samme innlegg en nøye gjennomgang av de forskningsarbeidene som er gjort på feltet. “En gjennomgang av alle forskningsrådsprosjekter og publikasjonsdatabaser som BIBSYS og SPORTDiscus, samt samtaler med aktuelle miljøer, viser at det er og blir utført få faglige og vitenskapelige arbeider omkring temaet ‘idrettspolitikk’ i Norge. Det som foreligger, spenner fra utredninger og oppdragsforskning til mer grunnforskningsorienterte arbeider” (Bergsgard (1997) s7). Noen enkle søk i ulike databaser viser imidlertid at idrettspolitikk har blitt satt mer i lys fra 1997 og frem til i dag. Selv om mye av det som dukker opp er planer, strategidokumenter og lignende så er det flere forskningsarbeid som det er verdt å merke seg.

Nevnte Bergsgard har skrevet en rekke artikler der fokuset har blitt rettet mot endringer i den idrettspolitiske styringsmodellen. Han gir i artiklene et bilde av forholdet mellom staten og idretten (NIF) og hvordan dette endrer seg og påvirker struktur og harmoni i politikktutforming på feltet (2005, 2005b og 2006 (sammen med Rommetvedt)).

Skille (2009), Enjolras (2003), Hanstad og Goksøyr (2005) er andre som har bidratt med sitt på området idrettspolitikk. Selv om mye av arbeidet omkring idrettspolitikk favner bredere enn det som går konkret på idrettsanlegg, som vektlegges spesielt i denne oppgaven, så er idrettsanlegg likevel en så sentral del at disse arbeidene bør nevnes. I norsk idrettsforskning er Jan Ove Tangen en av de som særlig har hatt et fokus på idrettsanlegg i sin forskning. *Kampen om idrettsanleggene* (Rafoss og Tangen (red.), 2009) og *Idrett og anlegg i endring* (Rafoss og Breivik 2012) er nylige bidrag og fine tilskudd til kunnskapsutviklingen om norsk anleggspolitikk og anleggsutbygging. I *Kampen om idrettsanleggene* stilles det en rekke viktige spørsmål rundt blant annet funksjon, bruk og utforming av anlegg. Gjennom slike spørsmål bidrar de til en bevisstgjøring av temaet og

setter idrettsanlegg i fokus. Det hele munner til slutt ut i hvilke anlegg som bør bygges i fremtiden. I *Idrett og anlegg i endring* ser forfatterne på den historiske utviklingen av idrettsanlegg i Norge. De analyserer også forholdet mellom aktivitetsutviklingen og anleggspolitikken og gir uttrykk for hva endringer i de fysiske vanene vil ha å si for anlegg i fremtiden.

Aktivitets- og anleggspolitikken på kommunalt nivå er også et sentralt område i forhold til den faktiske anleggsutbyggingen. Magnussen, Gjertsen og Røiseland (2002) har skrevet *Mellom statlig plankrav og kommunalt spelerom*. Der tar de for seg de kommunale delplanene for idrett og friluftsliv, som fra 1988 ble påkrevd fra departementet dersom man ønsket å få tildelt spillemidler til anlegg. Et annet arbeid som også går på dette er Waldahls *Samspill mellom idrett og kommune*. Disse to arbeidene ser jeg nærmere på i det forestående teorikapittelet.

2. Teori

2.1 Det offentliges forhold til idretten

I år er det faktisk 150-årsjubileum for statens tilskudd til idrettsformål. Det var nemlig i 1863 at idretten for første gang fikk økonomisk støtte, den gang fullt og helt bevilget av Stortinget. Idretten har opp gjennom alle disse årene ligget under ulike fagdepartement. Den har vært underlagt blant annet forsvarsdepartementet, sosialdepartementet og kirke- og undervisningsdepartementet (St.melding nr.41 *Folkebevegelse og folkeforlystelse (1991-1992)* s21-22). Dette sier noe om den samfunnsbetydningen som idretten har utover dens egenverdi. Staten har historisk sett på idretten som nyttig og har visst å bruke den til sin fordel enten det skulle være til forsvar- helse- eller utdanningsformål (Goksøyr (red.), Andersen og Asdal, 1996)

I de senere tiårene har det derimot vært en dreining mot å betrakte idretten som en viktig del av norsk kultur. Om man sammenligner med slutten av 1800-tallet og første halvdel av 1900-tallet, så ser man at ”idrettens nytteverdig” ikke lenger er alene om å rettferdiggjøre tilskudd fra det offentlige. I idrettsmeldingen fra i fjor (St.melding nr. 26. (2011-2012) trekkes det frem hvor viktig idretten er for livene og hverdagen til en stor del av den norske befolkningen. ”Idretten engasjerer og begeistrer. Deltakelse i idrett og fysisk aktivitet er en kilde til glede, overskudd og mestring. Idrett handler også om sosiale

felleskap, om gode oppvekstvilkår og om god helse” (s7). Vi ser at det legges vekt på ting som engasjement og begeistring, ting som ikke umiddelbart kobles til noen bestemt nytteverdi. Likevel skal man være obs på at det i bunn av dette ligger en stor folkehelsegevinst. Dette bidrar til å legitimere idretten som tilskuddsmottaker og til å holde de statlige interessene for idrett oppe.

2.2 Spillemidler

Statens tilskudd til idretten gjør det mulig å holde aktivitetsnivået oppe på et nivå som følger befolkningsøkningen. Årlige tilskudd av Norsk Tippings overskudd blir fordelt i ulike poster bestemt av kulturdepartementet. Man kan dele dette opp i det som går til anleggsformål, aktivitetsformål og administrasjon av NIF sentralt. Den delen av spillemidlene som skal stimulere idrettsaktiviteten og sikre NIFs satsning blir i hovedsak (finnes også noen mindre ordninger som: LAM-midler, friluftstiltak for barn og ungdom og en ordning for å inkludere flere i idrettslagenes virksomhet (St.melding nr. 26 (2011-2012) s41)) gitt gjennom 4 ulike poster:

- Post 1 er grunnstøtte til NIF sentralt og regionalt.
- Post 2 er grunnstøtte til særforbund
- Post 3 skal gå til barn, ungdom og bredde.
- Post 4 skal gå til toppidretten (St.melding nr.26 (2011-2012) s43).

Vi skal ikke gå videre inn på midlene til aktivitetsformål i oppgaven, men derimot se nøye på midlene til bygging og rehabilitering av anlegg.

Som jeg innledningsvis var inne på er tilskuddet til utbygging og rehabilitering av idrettsanlegg statens viktigste kort i idrettspolitikken. Gjennom en ordning som spillemiddelordningen, har staten i stor grad mulighet til å dreie idretten inn på sitt spor. Gjennom å legge premisser for anleggsutbyggingen vil også selve idrettsaktiviteten kunne påvirkes. Dermed vil idretten måtte handle innenfor de rammene som er lagt sentralt. Selve prosedyren med utdelingen av disse spillemidlene, er at i hovedsak kommuner og idrettslag søker om spillemidler. De anleggene som det søkes om spillemidler til, må stå på en prioritert liste i kommunens delplan for idrett og fysisk aktivitet (Magnussen, Gjertsen og Røiseland, 2002). Dette kriteriet skal sikre at alle anleggene er behovsprøvd og følger en helhetlig plan for bygging av idrettsanlegg i kommunen. Videre behandles og godkjennes søknadene på kommune- og fylkesnivå og danner grunnlag for hvor mye

pengene som skal bevilges fra departementet til fylket. Pengene fordeles deretter fra fylkeskommunen til de ulike godkjente søkerne (fylkeskommunen foretar i likhet med hver enkelt kommune sin egen prioritering, ikke basert på enkeltanlegg, men for eksempel basert på ønske om et bestemt antall anlegg innenfor en anleggsklasse (Møre og Romsdal kultur- og folkehelseutvalg, saksnr. KF- 13/13)). Departementet setter altså bare rammene for tildelingen, det er kommunen og fylkeskommunen som tar seg av prioriteringene og selve tildelingen. Dette følger en bevisst statlig vurdering om at det er lokalt man har best kunnskap og forutsetninger til å vite hvordan anleggsstrukturen bør være for å skape det beste aktivitetstilbudet som samtidig oppfyller statens mål med anleggspolitikken (St.melding nr. 26 (2011-2012) s73).

Proessen rundt de kommunale delplanene er som sagt gjenstand for forskningen til Magnussen Gjertsen og Røiseland (2002). Her studerer de hvordan hele prosessen rundt planarbeidet og det endelige plandokumentet samsvarer med statens føringer (pålegg og planveiledere). Til grunn for forskningen lå det en stor usikkerhet rundt praktiseringen av plansystemet. Noe av det som er interessant med forskningen er at den avdekker hvem som bidrar på hvilke tidspunkt i planprosessen (s 47). Det viser seg nemlig det at idretten, representert av idrettsråd, andre idrettsorganisasjoner og friluftorganisasjoner (jeg mener det er formålstjenlig også å inkludere disse her), bidrar aktivt under forberedelser og diskusjoner. Når avgjørelser skal tas er det likevel bare kommunens idrettsansvarlige og kulturretaten som er på banen i særlig grad. Ut fra dette får man en viss forståelse for hvordan delplanene blir skapt og en bekreftelse på den lokale innvirkningen på anleggfeltet.

Men noen tiltak og virkemidler setter staten inn for å sikre sine interesser. Gjennom økte tilskuddssatser til visse anleggstyper, ønsker man å stimulere søkerne til bygging av slike anlegg. Her kan for eksempel friluftslivsanlegg trekkes frem. I tillegg til dette har det også opp gjennom årene blitt gitt økte tilskudd og utformet kriterier etter blant annet geografiske forhold og anleggsdekning per innbygger osv. (St.melding nr.14 (1999)). Alle disse føringene legges frem i idrettsmeldingene fra kulturdepartementet. Endringer i periodene finner likevel sted.

2.3 Organiseringen kommunalt

Som jeg var inne på i forrige avsnitt, så blir idrettspolitikken på lokalt plan overlatt til kommunale og regionale organer både på den offentlige og den private siden. I boka *Norsk*

idrett av Enjolras, Seippel og Waldahl, beskrives organiseringen slik: ”Kultur- og kirke departementets idrettsavdeling har ikke noe administrativt apparat på regionalt og kommunalt plan for å implementere sin politikk. NIF erstatter det manglende administrative apparatet og fungerer delvis som en offentlig idrettsadministrasjon”(s 171). Både Waldahl (2009) og Magnussen, Gjertsen og Røiseland (2002) studerer og avdekker flere forhold rundt akkurat dette. Waldahl fokuserer særlig på idrettsrådenes rolle i den kommunale idrettspolitikken, og undersøker forholdet mellom idrettslag, idrettsråd, idrettskrets, kommune og politikere. Ut fra hennes forskning virker det å være en del forskjellige måter å organisere idrettspolitikken lokalt på, både formelt og uformelt. Både kommuner og idrettsråd sitter med mye kunnskap rundt anleggsutbygging og kan i utgangspunktet ta på seg rollen som rådgivere for klubber og kommuner. Fra kommune til kommune blir det imidlertid gjort veldig forskjellige prioriteringer, noe som resulterer i ulike kombinasjoner av måter å organisere seg på. I noen kommuner vil kommunikasjonen fra klubben gå rett til kommunens idrettsansvarlige, mens man i andre kommuner bruker idrettsrådet som et bindeledd mellom det frivillige og kommunen. Mens det er fylkeskommunene som deler ut spillemidler til anlegg, så er det i følge Waldahl (2009) som oftest idrettsrådene som utarbeider anleggsprioriteringene. Dette spriker imidlertid i forhold til resultatene til Magnussen, Gjertsen og Røiseland (2002). Idrettsrådene står også for utdelingen av penger til lokale lag og foreninger, såkalte LAM-midler. I tillegg har man idrettskretsene som også sitter med en ”støttefunksjon overfor idrettslagene i fylket” (Enjolras, Seippel og Waldahl, 2005).

Organiseringen av det kommunale idrettsfeltet, prosessene rundt planarbeidet og den påvirkningen som er fra ulike idrettsorgan vil kunne påvirke anleggsutbyggingen, og dermed også i hvilken grad den samsvarer med føringene lagt av staten gjennom idrettsmeldingene. Dette er kjempeinteressant når man tenker på det datamaterialet som jeg skal analysere i denne oppgaven.

3. Metode

3.1 Metodisk tilnærming

Etter at jeg hadde funnet den problemstillingen som jeg ønsket å gå ut i fra, var jeg nødt til å tenke ut den beste måten å angripe denne oppgaven på. Her kommer metode inn i bildet.

Metoden fungerer som verktøy i arbeidet med å løse en oppgave og finne svar på en problemstilling på best mulig måte. Metodevalget legger noen premisser for hva man kan finne svar på og hvordan man skal gå frem for å finne de dataene man er på utkikk etter. Valg av metode er med andre ord svært avgjørende for det endelige resultatet og for konklusjonene man sitter igjen med etter endt arbeid.

Men før man velger metode er det viktig at man tenker over og diskuterer med seg selv hva man faktisk vil finne svar på (Dette må man selvsagt også vurdere før man velger problemstilling). Noen spørsmål som jeg har funnet nyttig i dette arbeidet, har vært: Er målet mitt å identifisere og utforske alle temaets variabler? Hva er det mulig å finne svar på innenfor rammene av mine egne begrensninger? Er temaområdet stort eller lite? Hvilke begrensninger av oppgaven vil jeg måtte foreta meg? Å bevisstgjøre seg selv gjennom å stille seg spørsmål som dette, kan gjøre valget av metode mye enklere. For min egen del har dette fått betydning for hvor dypt jeg kan gå i datainnsamlingene mine (skriver datainnsamling i flertall, ettersom jeg har foretatt en slags todelt datainnsamling) og hvilke variabler jeg har prioritert. Prioriteringene bygger blant annet på tilgjengelighetsforhold. Finnes datamaterialet i en eller annen form fra før (sekundærdata) eller må jeg samle det inn fra bunnen av (primærdata). En annen ting er vurdering av kvaliteten på de datainnsamlingene som er gjennomført tidligere. I tillegg er det naturligvis et spørsmål om hvilke data som er best egnet til å besvare problemstillingen. Når alle disse vurderingene er gjort står man forhåpentligvis bedre rustet til å velge metodisk tilnærming.

Kvalitativ og kvantitativ metode er de to tilnærmingene man kan velge å gå ut i fra. Mens man kan si at kvalitativ metode er en tilnærming der man kommer dypere inn i materien til temaet, så er kvantitativ metode veldig godt egnet til å samle inn store mengder data rundt tema der man kanskje ikke har behov eller ønske om å gå så mye i dybden. Til min oppgave har jeg valgt å bruke begge to, en slags pragmatisk tilnærming, da de sammen kan bidra til å sette lys over problemstillingen og utfylle hverandre. Datainnsamlingen som jeg har foretatt vil jeg dele inn i to deler. Den første delen handler om å få oversikt over byggeanlegg, søknader om spillemidler fra 1993 til 2012 og totale tilskudd gjennom perioden. Her bruker jeg kvantitativ metode ettersom det ikke skulle foretas noe dypdykk, men bare trekkes ut noen få viktige variabler. Den andre delen omhandler idrettsmeldingene fra kulturdepartementet, handlingsplanene til de største særforbundene i tillegg til NIF og annet stoff til berikelse for oppgaven. Dette materialet har jeg studert etter kvalitativ metode. Dette for å skaffe en dypest mulig forståelse for temaet og ikke minst for å sikre at

sammenligningene mellom anleggsmateriale og meldinger og planer blir gjort på et mest mulig korrekt grunnlag.

3.2 Utvalg

Utvalget i oppgaven min er alle bygde idrettsanlegg og søknader til spillemidler i Møre og Romsdal de siste 20 årene, altså perioden 1993-2012. Jeg har som sagt også samlet inn datamateriale fra alle de tre idrettsmeldingene som kulturdepartementet har laget og sett på en rekke ulike handlingsplaner for ulike særforbund. Utvalget er gjort etter et par forskjellige hensyn. For det første begrenses oppgaven av det geografiske. Å skulle samle inn anleggsdata fra mange fylker ville vært en alt for omfattende oppgave. Valget av Møre og Romsdal som fylke gir også litt seg selv, ettersom det er her jeg er lokalisert og dermed også har best tilgang på kunnskap om temaet. Det andre hensynet er knyttet til idrettsmeldingene. Ettersom den første idrettsmeldingen kom i 1992, ville det være lite hensiktsmessig å skulle vurdere anlegg og søknader fra perioden før dette. Valget om å sammenligne anleggsdata og idrettsmeldinger med hverandre ligger i at det er nettopp der målene til den statlige idrettspolitikken står formulert.

3.3 Datainnsamling – gjennomføring og bearbeiding

Etter å ha funnet ut hva jeg skulle finne tak i av datamateriale, gikk arbeidet over i neste fase, nemlig å begynne innsamlingen. Gjennom mitt praksisarbeid i fylkeskommunen har jeg hatt den best tenkelige tilgangen på anleggsdata. Inne på kulturdepartementets datasystem, *kkd-idrettsanlegg*, ligger alle registrerte idrettsanlegg, info om søknader til spillemiddelordningen i tillegg til mer utfyllende data på området. De variablene jeg hadde lyst til å samle inn informasjon om var med andre ord lett tilgjengelige.

Selve innsamlingen av data gikk relativt fort og smertefritt. Jeg delte prosessen opp i to, hvor jeg først samlet og printet ut data om bygde idrettsanlegg i perioden før jeg gjorde det samme med spillemiddelsøknadene. Bearbeidingen av datamaterialet var derimot en mye mer omfattende jobb. I tillegg til å kontrollere hvert enkelt anlegg for eventuelle feil, var det nødvendig å foreta en finere kategorisering for å opparbeide et mer nyansert bilde av anleggsstrukturen. For å demonstrere viktigheten av en slik finkategorisering, vil jeg trekke frem en anleggstype som eksempel.

I anleggskategorien aktivitetsanlegg, finnes det mange ulike anleggstyper. To av disse er såkalte balløkker og ballbaner. Selv om disse anleggene i praksis ofte vil fungere som rene fotballanlegg så sikter de på å dekke flere bruksområder enn bare fotballen. Dette gjør at kulturdepartementet kategoriserer som de gjør. Slike nyanser og detaljer ved anleggsstrukturen og anleggskategoriseringen er det viktig å merke seg og være bevisst når man behandler emnet.

Et problem som kom frem underveis i datainnsamlingen var en mangel på oppdatering av realiserte anlegg. I *kkd-idrettsanlegg* er anleggene delt opp i ulike kategorier etter byggestatus. Kategoriene er eksisterende, ikke i drift, midlertidig stengt, nedlagt, planlagt og urealisert. Det er de realiserte anleggene vi er ute etter, altså de anleggene med status eksisterende eller ikke i drift. Problemet var mangel på oppdatering fra de kommunale saksbehandlerne (særlig de siste par årene, ettersom det sist etter ble gjort en grundig gjennomgang i 2010). Dette har ført til at noen anlegg som har blitt realisert (eksisterende), fortsatt står med statusen *planlagt* i systemet. Dette kan potensielt gi en viss skjevfordeling når resultatene skal analyseres. Spillemiddelsøknadene vil på den andre siden kunne bidra til å avsløre en eventuell skjevfordeling da disse også fungerer som en god indikator på hva som har blitt bygd.

Innsamlingen fra idrettsmeldingene foregikk ved at jeg først bladde gjennom meldingene en etter en for å få en best mulig forståelse av innholdet. Deretter skaffet jeg oversikt over målsettingene i hver melding, og trakk ut de som var relevante for problemstillingen. Med det mener jeg de målsettingene som jeg delvis eller fullt ut kan besvare gjennom det datamaterialet jeg har samlet inn. Det lå en liten utfordring i at målsettingene ikke var like godt definert og presentert i alle meldingene. Jeg vil likevel presisere at utvelgelsen er gjort etter nøye vurdering. Gjennomlesningen av idrettens planprogrammer ble gjort i den hensikt å skaffe meg en oversikt over anleggsrelaterte holdninger og mål som preger de ulike særforbundene. Hvordan samsvarer disse med de statlige føringene, og hvilke holdninger kan man lese ut av dem?

3.4 Validitet og reliabilitet

Oppgavens validitet går ut på at man klarer å måle det man ønsker og har til hensikt å måle (Gripsrud et al. (2004)). Dette er en forutsetning for at konklusjonene man lander på ikke er gjort på feil premisser. I min oppgave ønsker jeg å måle i hvilken grad

anleggsutbygging og søknader om spillemidler i Møre og Romsdal står i stil med de statlige målene. Hvordan jeg behandler tallene og vektlegger de i sammenligningen med målsettingene, er avgjørende for at man kan stole på konklusjonene. Dette mener jeg har blitt gjort på en tilfredsstillende måte.

Er funnene jeg har gjort til å stole på, og kan de etterprøves? Dette er spørsmål som har med oppgavens reliabilitet å gjøre. Målefeil og Personlige feil vil alltid være potensielle feilkilder. Det er det vanskelig å utelukke helt. En måte for meg å redusere dette til et minimum på er å dobbeltsjekke innsamlingene jeg har gjort opp mot databasen i kkd-idrettsanlegg og ikke minst å sette meg inn i registrerings- og oppdateringsrutinene når det gjelder idrettsanleggene som er bygd i fylket. Men nettopp her er det, som jeg var inne på i forrige delkapittel, avdekket mulige mangler som kan svekke reliabiliteten til den bestemte målingen. Ser man på utvalget så representerer ikke det noen særlige utfordringer i denne oppgaven. Ettersom utvalget mitt er absolutt, altså gjelder alle anlegg og spillemiddelsøknader i Møre og Romsdal, så vil utvalget naturligvis være representativt. Et annet spørsmål er om Møre og Romsdal som fylke er representativt for hele landet. Akkurat dette spørsmålet er det veldig vanskelig å svare på med tanke på at de ulike behovene som preger anleggfeltet fra fylke til fylke.

Et viktig poeng i forhold til de dokumentinnsamlingene jeg har gjort, er i hvilken grad disse er til å stole på. Det vil alltid være en risiko rundt dette når man jobber med sekundærdata. Jo lenger unna man er kilden desto mindre kontroll har man på dataene som skal samles inn. I denne oppgaven kan jeg heller ikke helt utelukke feilinformasjon. Men det som taler til min fordel er at kildene i all hovedsak er anerkjente på sitt fagfelt. For eksempel er stortingsmeldingene utarbeidet av kulturdepartementet hvor det naturlig nok stilles svært strenge krav til forskningen og kildene de bruker. Det er likevel viktig alltid å behandle stoffet med en viss skepsis.

4. Analyse

For å kunne si noe om staten og idrettens intensjon på anleggfeltet, har jeg samlet inn data omkring anleggsbyggingen i Møre og Romsdal fylke de siste 20 årene. I dette kapittelet tar jeg for meg dette datamaterialet og diskuterer hvorvidt staten har lyktes med sin anleggspolitikk. Idrettens intensjon ser jeg på som et resultat av antall realiserte anlegg. Dette vil jeg også forsøke å trekke frem.

4.1 Analyse av idrettsmeldingene

Av de tre idrettsmeldingene som kulturdepartementet har kompt med, er det de to første jeg vil ta for meg og analysere i dette kapittelet. St.melding nr.26, som kom så sent som i 2012, er for fersk til at man kan si så mye om resultatene av den enda. Jeg har analysert meldingene ved å identifisere anleggspolitiske målsettinger, særskilte målgrupper og prioriterte anleggstyper. Blant målsettingene har jeg trukket fram de som er aktuelle i forhold til det datamaterialet jeg er i besittelse av. Disse målsettingene står gjengitt nedenfor. For å systematisere analysen av anleggsdata opp mot idrettsmeldingene har jeg valgt å gradere utviklingen til de prioriterte anleggstypene med *ikke tilfredsstillende, noe tilfredsstillende og meget tilfredsstillende*. De prioriterte anleggene er i all hovedsak en gjenspeiling av de målene som kulturdepartementet har satt seg og er dermed viktig når man skal vurdere statens intensjon.

4.1.1 St.melding nr. 41 (1991-1992) (alle kilder er hentet fra St.melding nr.41)

Det er ingen målgrupper som det eksplisitt uttrykkes et særlig fokus på i meldingen, men som det kommer frem av målsettingene er ”grupper med spesielle behov” (s148) og de uorganiserte blant dem som skal prioriteres og som går igjen i formuleringen av målsettinger. Målene for det offentlige er:

- Det skal legges til rette for “grupper med spesielle behov” (s148).
- Det skal legges til rette for de som ikke er organisert og som til daglig holder til i nærmiljøet.
- Nærmiljøanlegg skal prioriteres på kommunalt nivå for å styrke dette anleggfeltet.

I denne idrettsmeldingen prioriteres nærmiljøanlegg, anlegg for friluftsliv, skyteanlegg, rehabilitering av gamle anlegg og anlegg for funksjonshemmede.

4.1.2 St.melding nr. 14 (1999) (alle kilder er hentet fra St.melding nr.14)

I denne idrettsmeldingen blir barn og ungdom fremhevet som den mest sentrale målgruppen. Dette gjenspeiler seg til dels i følgende målsettinger:

- Staten ønsker en satsning på enkle anlegg i nærmiljøet, og ikke minst de anleggene som nevnes i forbindelse med MMIs undersøkelser (flerbrukshaller, svømmehaller og fotballbaner med stort brukspotensiale).

- Det vil være et mål å legge til rette for ”anleggstyper som imøtekommer aktivitetsprofilen for en større del av befolkningen” (s49).
- Staten ønsker å fortsette satsningen på rehabilitering av gamle idrettsanlegg.

I meldingen prioriteres noen anlegg i større grad enn andre. Flerbrukshaller, og da særlig små flerbrukshaller, fotballbaner og svømmeanlegg. Disse er viktig med tanke på aktivitetsprofilen til barn og unge. Turløype, turvei, tursti, altså ulike typer friluftslivsanlegg, prioriteres fordi dette er anlegg som blir brukt av store deler av befolkningen og som dekker stort sett alle aldersgrupper. Åpne isflater/ kunstisflater og sosiale rom er også blant de prioriterte anleggene. Disse prioriteringene bygger blant annet på MMIs barne- og ungdomsundersøkelser hvor disse gruppenes aktivitetsmønster blir analysert.

Som vi kan se av de to idrettsmeldingene så går det igjen et klart fokus på de under 20 år. Mål som går inn i utviklingen av trygge og gode oppvekstmiljø og et ønske om aktiv og sunn ungdom, preger flere mange av de formuleringene som jeg skal undersøke og vurdere. I tillegg fokuseres det på mye på rehabilitering av gamle og slitte anlegg, som det ofte vil være mer rasjonelt å rehabilitere enn å bygge nye (s50). En ting som virker å skille de to meldingene fra hverandre, er den klare oppmerksomheten som vies spesielle anleggstyper i meldingen fra 1999 versus meldingen fra 1991-1992. Mitt inntrykk er at økt kunnskap på feltet gjorde det enklere å prioritere særskilte anlegg, mens man i St.melding nr. 41 ble nødt til å være rundere og litt mindre konkret i prioriteringene.

Heretter følger en analyse av det innsamlede tallmaterialet.

4.2 Idrettsanlegg i Møre og Romsdal

Den innsamlede dataen omkring anlegg er delt inn i tre deler. Den ene går på hvilke anlegg som er bygd de siste 20 årene, den andre går på hvilke anlegg det blir søkt om spillemidler til og den tredje delen gir en oversikt over den totale tilskuddspotten for hvert år siden 1993. Tanken bak de to første delene er at innsamlingene skal virke utfyllende og underbygge hverandre. Oversikten over totale tilskudd gir oss et innblikk som går ut over mengden idrettsanlegg.

4.2.1 Søknader om spillemidler

Vedlegg 1 gir en oversikt over de spillemiddelsøknadene som har kommt inn til fylkeskommunen de siste 20 årene. Som vi ser av summene så kom det høyeste antallet

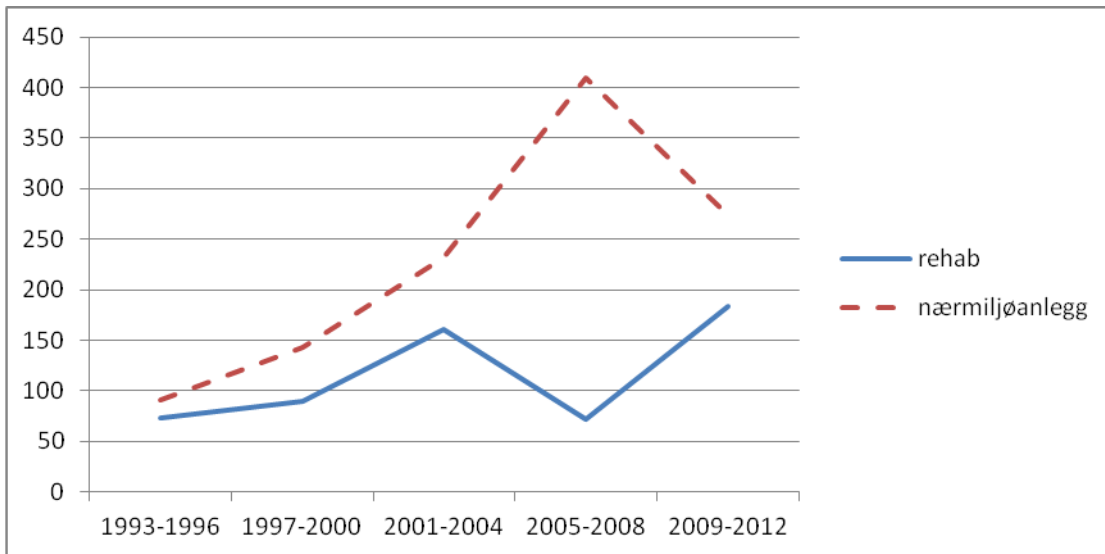
søknader i periodene 2001-2004 og 2005-2008, med årene 2004, 2005, 2006 og 2007 som toppår med over 300 søknader i året. Etter dette har søknadsnivået sunket noe, men nå stabilisert seg i underkant av 250 søknader i året.

Om vi begynner å se på tallene for de ulike anleggskategoriene så kan vi se at aktivitetsanlegg, fotballanlegg og friluftslivsanlegg går igjen som de tre dominerende anleggskategoriene. Fotballanlegg har vokst mye etter ”bunnoteringen” i perioden 1997-2000. Da samlet fotballen bare 7,9 % av søknadene, mens i den siste perioden er prosentandelen 22,2 med 212 søknader. Med det har fotballen gått forbi både aktivitetsanleggene og friluftslivsanleggene. Man kan også merke seg at det tidlig i 20-årsperioden var mye jevnere mellom de største kategoriene. Skyteanlegg var for eksempel det som trakk flest søknader, med hele 89 stk, etterfulgt av fotballanlegg og skianlegg. Mens fotballen etter hvert har befestet sin status gjennom mange søknader, har skyteanleggene mistet noe av sin etterspørsel, kanskje ikke så mye i faktiske tall, men om man sammenligner med veksten til en del av de andre. Isanleggene derimot, har hatt en motsatt trend. Fra null søknader i første periode til 8 søknader i siste periode vitner om et økt behov innenfor denne anleggskategorien. Selv til tross for den nedgangen i den totale søknadsmassen de siste årene, har isanlegg fått flere søknader.

De særlig kostnadskrevende anleggene bad og svømmeanlegg og flerbrukshallene er inne i ulik utvikling. Det kan kanskje virke litt merkelig at det på de siste fire årene har kommt inn 71 søknader om flerbrukshaller, mens bare 8 beskjedne søknader på bad og svømmeanlegg. Etter at bad og svømmeanlegg dominerte i den midtre delen av 20-årsperioden ser vi nå altså en svingning tilbake til fordel flerbrukshallene. Fra 1999 (4 søknader), da den andre idrettsmeldingen kom, og frem til 2012 (22 søknader) har flerbrukshallene faktisk hatt en økning på nesten 82 %.

Søknader til nærmiljøanlegg og rehabilitering har også stått i sterkt fokus i denne 20-årsperioden. I figur 1 finner man en oversikt over utviklingen til disse to, og i vedlegg 3 foreligger det nøyaktige tall for de siste 20 årene. Gruppene nærmiljøanlegg og rehabilitering av anlegg er ikke vanlige anleggskategorier og er derfor å finne i en egen oversikt. Nærmiljøanlegg er en egen anleggsklasse og er dermed overordnet anleggskategoriene. Aktivitetsanlegg og anlegg for friluftsliv er de anleggstypene som har klart flest nærmiljøanlegg. Fra 1993 til 1999 ser vi en jevn økning i søknader til nærmiljøanlegg. Senere fortsatte økningen helt til 2006 da man fikk hele 122 slike søknader. 90-tallet innebar også en liten økning for rehabiliteringen sin del. Av figur 1 ser man imidlertid tydelig totalt forskjellige utviklinger i søknader utover 2000-tallet. Mens

nærmiljøanleggene steg raskt for så å synke like raskt igjen, så skjedde det stikk motsatte for søknadene om rehabilitering. Om dette har en sammenheng er jeg usikker på, men det kan ikke utelukkes.

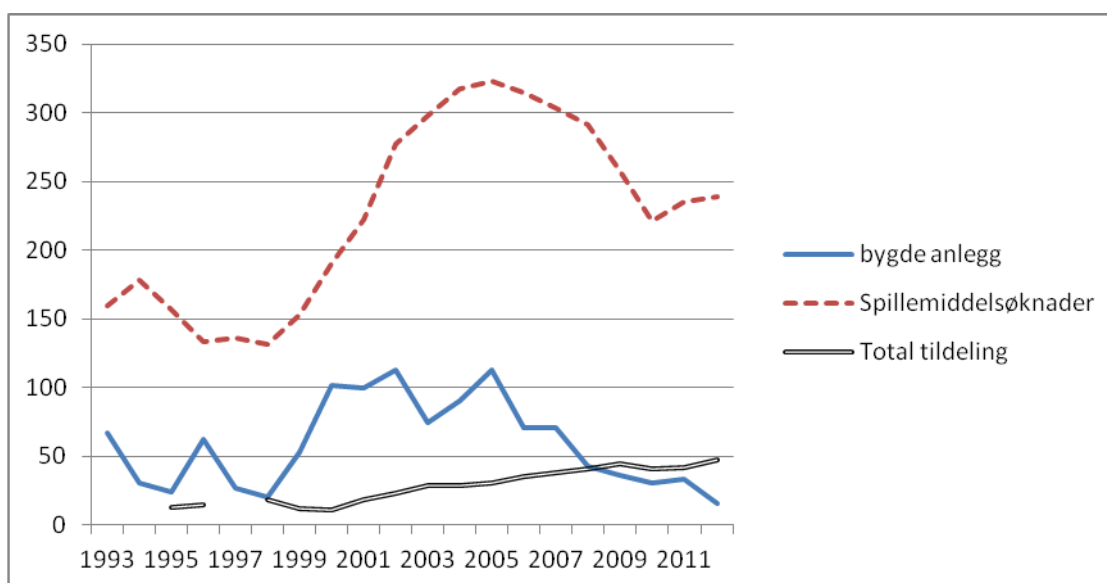
Figur 1: Spillemiddelsøknader til rehabilitering og nærmiljøanlegg

4.2.2 Bygde anlegg, 1993 - 2012

I vedlegg 2 finner man en oversikt over hvilke anlegg som har blitt bygd de siste 20 årene. Aller først kan man legge merke til den samlede anleggsutbyggingen fordelt over disse 4-årsperiodene. De første årene etter tusenårsskiftet skiller seg helt klart ut, og representerer en definitiv topp for anleggsbygging i fylket. Dette virker å være en konsekvens av endringen av tippenøkkelen som ble innført gradvis fra 2003 til 2005

(<http://www.regjeringen.no/nb/dep/kud/dok/regpubl/stmeld/2011-2012/meld-st-26-20112012/5/2.html?id=684391> 09.05.13). Om vi sammenligner antall

spillemiddelsøknader med antall bygde anlegg, så kan man lese av figur 2 at de hadde en forholdsvis lik utvikling frem til årtusenskiftet. Deretter har differansen mellom dem bare blitt større og større, noe som har gitt økt utakt mellom nybyggingen av anlegg og det behovet som råder i fylket. Og selv om den totale tildelingen har hatt en jevn økning i disse 20 årene, så er det dessverre langt fra tilstrekkelig. Ser man på den siste perioden fra 09-12, faller både antall søknader og antall bygde anlegg tilbake i forhold til tidligere. Men det at anleggsutbyggingen faller med hele 61,1 % mens antall spillemiddelsøknader bare faller med 22,6 %, bare bekrefter det spriket som er mellom anleggsbehov og statens midler til finansiering.

Figur 2: 20-årsperioden, 1993-2012

Det er særlig to anleggskategorier som har dominert anleggsutbyggingen i Møre og Romsdal. Det er aktivitetsanlegg og friluftslivsanlegg. Aktivitetsanleggene har fått en voksende prosentandel av anleggsmassen. I perioden 1993-1996 var 20,3 % av de nye anleggene aktivitetsanlegg. I perioden 2009-2012 har dette økt til 39,7 %.

Friluftslivsanleggene har holdt seg mellom 31,7 % og 19 % i perioden, og er med det fortsatt den anleggskategorien det blir bygd nest flest av. Utviklingen er like fullt negativ for perioden etter idrettsmeldingen i 1999. Både når det gjelder prosentandel og faktiske tall er tallene nedslående.

Når det kommer til fotballanleggene har de hatt en ganske jevn prosentøkning gjennom disse 20 årene og er i dag den tredje mest bygde anleggskategorien, selv om de faktiske tallene viser en nedgang i siste 4-årsperiode. At tallene for fotballanlegg likevel er såpass lave som de er, er nok noe som vil overraske mange. Grunnen til dette ligger i anleggskategoriseringen til KKD (det tidligere kultur- og kirke departementet). Her havner ballbinger, ballbaner og balløkker under aktivitetsanlegg, selv om disse anleggstypene assosieres sterkt med fotballanlegg og også i praksis brukes mest som nettopp det (Rafoss og Tangen. 2009). Dette gjør at fotballanleggene kommer dårligere ut enn de kanskje burde gjøre, samtidig som det i stor grad bidrar til aktivitetsanleggenes dominans.

Flerbrukshaller og bad og svømmeanlegg, som er av de mest kostbare anleggstypene, har som forventet ganske få bygde anlegg. Mens det bare har blitt bygd 8 bad og svømmeanlegg og 20 flerbrukshaller over hele 20-årsperioden. Dette er ikke særlig oppsiktsvekkende lave tall med tanke på hva de koster å bygge, men det som derimot er

oppsiktsvekkende, er det høye antallet flerbrukshaller som har kommet i perioden 2009-2012. Her er det altså snakk om 8 nye flerbrukshaller i en periode hvor antallet bygde anlegg er på det laveste det har vært på 20 år. Fra perioden 2005-2008 til perioden 2009-2012 økte altså bygde flerbrukshaller fra en prosentandel på 0,7 % til 6,9 %. Tenker man nøyere gjennom dette, er det kanskje nettopp her at vi finner en viktig grunn til det lave utbyggingstallet for den siste perioden. 8 flerbrukshaller vil naturligvis ta en stor del av spillemiddelpotten, noe som betyr langt mindre penger til resterende anlegg. Dette kan skyldes økt satsning på flerbrukshaller fra kulturdepartementet sin side og/eller være et resultat av lokale behov. Selv om det etter all sannsynlighet er flere grunner til mindre utbygging, så kan det økende antallet flerbrukshaller være en bidragsfaktor.

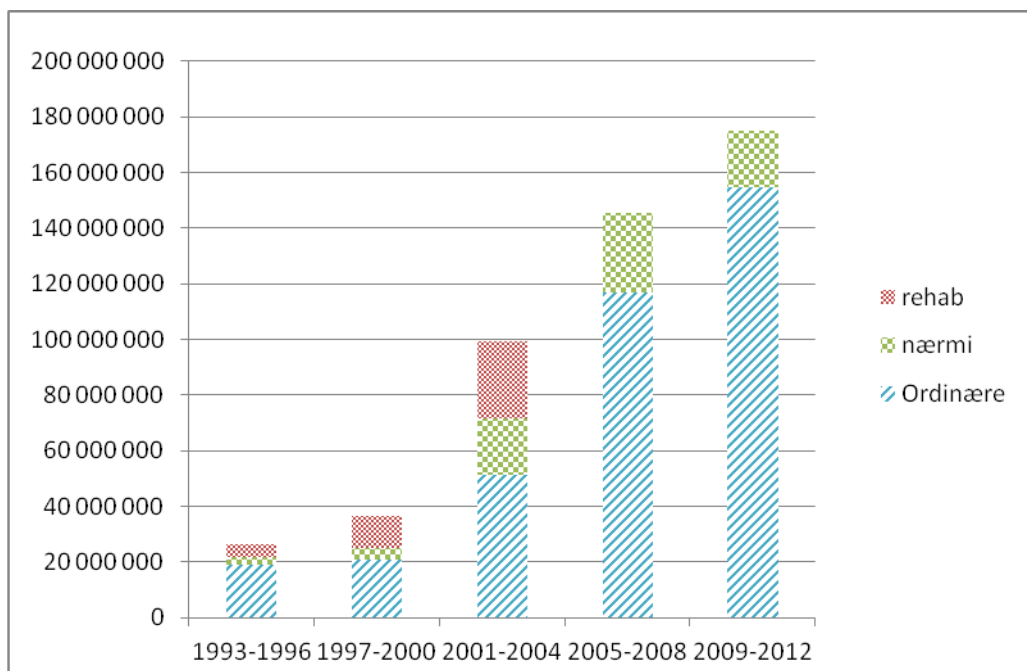
Andre anlegg som det er interessant å se på er blant annet skyteanleggene. Skyteanlegg var den tredje mest bygde anleggs-kategorien i perioden 1993-1996 med 15 anlegg. Etter det falt den veldig frem mot årtusenskiftet, men har holdt seg relativt stabilt siden. En annen anleggs-kategori som har vært en del i fokus i media den siste tiden, er isanlegg og da særlig ishockeyanlegg. Ut fra tallmaterialet kan man trygt si at Møre og Romsdal ikke er noe skøytefylke etter norsk målestokk. I løpet av de 20 siste årene har det bare kommet til 5 nye anlegg, og kun ett av disse i den siste 4-årsperioden. Således stiller jeg meg ganske tvilende til at Møre og Romsdal er representativ for isanleggsutbyggingen i Norge, på tross av at situasjonen andre steder i Norge også er ganske laber (rapport fra regjeringsoppnevnt utvalg, *finansiering av statlig idrettspolitik* (2003) s36).

4.2.3 Tildelinger

I løpet av de 20 årene som jeg studerer i oppgaven har i underkant av 500 millioner kroner gått ut til kommuner og idrettslag til bygging, men ikke minst også til rehabilitering av idrettsanlegg. Tildelingen er basert på ulike kriterier som skal gjøre at pengene tilfaller de med størst behov. Kriteriene for tildeling har gjennomgått små endringer de 20 siste årene, men disse vil jeg ikke gå inn på nå. Det jeg derimot vil se på er i grove trekk hva pengene til Møre og Romsdal har gått til og hvordan disse har fordelt seg utover i perioden.

I figur 3 er noen av de anleggs-klassifiseringene som har fått tilskudd siden 1993 representert. Det vil si, 1993, 1994 og 1997 er ikke representert i oversikten, da de viste seg å være vanskelig å få fått i. Dette kommer frem av vedlegg 3, hvor tall fra de ulike årene er presentert. Tallene som faktisk ligger ved vil nok likevel være tilstrekkelig for å kunne gi et forholdsvis godt bilde av tildelingene i perioden.

Helsesportanlegg og ombygging er ikke med i denne oversikten. Helsesportanleggene fikk tildelt 1 472 000 i 1995, 3 120 000 i 1998 og 32 000 i år 2000. I de samme årene gikk henholdsvis 258 000, 650 000 og 64 000 til ombygging. I tillegg er pengene til forenklet ordning holdt utenfor. Dette er altså grunnen til at sum tilskudd for en del av årene overskrider summen av tilskudd fra ordinære anlegg, nærmiljøanlegg og rehabilitering.

Figur 3: tildelte spillemidler de siste 20 årene (<http://mrfylke.no/Politikk/Raad-og-utval/Politiske-saker-foer-2011/Kultur-og-folkehelseutvalet> 18.04.13 sak: spelemidler år xxxx – fordeling)

Når man studerer søylediagrammet over, er det første som slår en den tilsynelatende stansen i tilskudd til rehabilitering. Det som skjedde var at rehabilitering etter 2003 ble flyttet inn under den ordinære ordningen. Tidligere hadde rehabiliteringen vært klassifisert som egen tilskuddspost for å synliggjøre den satsningen som ble gjort på feltet, men dette valgte man altså å gjøre om på (St.melding nr.14 (1999)).

Som man ser av summeringene i vedlegget så har tilskuddene til idrettsanlegg i Møre og Romsdal økt i løpet av perioden (merk at summene ikke er justert for inflasjon). Ser man på nærmiljøanleggene så vokste prosentandelen til denne potten frem til 2004, da den var helt oppe på 23,8 % av den totale tildelingen. I 2012 hadde imidlertid prosentandelen sunket nesten helt ned til utgangandelen på 8,7 % fra 1995. De ordinære idrettsanleggene har nesten gjennom hele perioden fått den største delen av potten, med unntak av i 2001 og

2002. Tilskuddene har vokst omtrent for hvert år, og er i dag oppe i 43 886 000 og over 90 %. Men det man skal være obs på er den delen av tilskuddet til ordinære anlegg som etter 2003 har gått til rehabilitering av anlegg istedenfor til bygging av nye anlegg. Nøyaktig hvor stor andel som hvert år har gått til rehabilitering har jeg ikke oversikt over, men i dag er det slik at minst 50 % av spillemidlene skal gå til nettopp rehabilitering (Møre og Romsdal kultur og folkehelseutvalg sak KF-13/13).

5 Diskusjon

5.1 Statens intensjon på anleggsfeltet

Nå blir det en vurdering av alle de anleggene som er behandlet i analysedelen. Merk at jeg bare har gitt karakter for tiden anleggene har vært prioritert. Graderingen er gitt ut fra to kriterier:

- Det må kunne vises til en økning i perioden i faktiske tall og/eller i prosentandel gjennom meldingsperioden (sammenligning av første og siste år).
- Tallene kan ikke vise betydelige og/eller langvarige bølgedaler i noen deler av perioden (mer enn tre år).

Både spillemiddelsøknader, bygde anlegg og tildelinger måles etter disse kriteriene og en sammenligning leder til en dom. Alle variablene vektlegges likt. Jeg vil begynne med å ta for meg de prioriterte anleggene fra St.melding nr.41 før jeg vurderer de fra St.melding nr.14.

De graderingene jeg endte opp med går frem av figur 4.

	St.melding nr.41 (91-92)	St.melding nr.14 (99)
Nærmiljøanlegg	NT	
Skyteanlegg	IT	
Rehabilitering	MT	NT
Friluftsliv	MT	IT
Flerbrukshaller		MT
Fotballanlegg		MT
Svømmeanlegg		IT
Isflater/kunstisflater		IT

Figur 4: Gradering av prioriterte anlegg. Forkortelser: MT= meget tilfredsstillende, NT= noe tilfredsstillende, IT= ikke tilfredsstillende

5.1.1 Vurdering av St.melding nr.41 (1991-1992)

Nærmiljøanleggene hadde en jevn økning i antall søknader frem til 1999, noe som selvsagt er positivt. Den nedgangen som skjedde i tilskudd etter 1996 gjør imidlertid at denne typen anlegg blir vurdert til noe tilfredsstillende.

Skyteanleggene kom veldig godt ut i inngangen til 20-årsperioden. Både med tanke på søknader og ferdigstilte anlegg. Det hadde vært interessant og hatt tallene for årene før for å få et bedre bilde av utviklingen til denne anleggs-kategorien. Men den voldsomme nedgangen frem til neste idrettsmelding både i antall søknader og bygde anlegg gjør at jeg må sette ikke tilfredsstillende.

Rehabilitering av anlegg ble prioritert i begge idrettsmeldingene og har tydelig blitt satset på. I den første meldingen var det stigning i både søknadstall og tilskudd som gjør at utviklingen kan vurderes til meget tilfredsstillende.

Oppgang både når det gjelder spillemiddelsøknader og realiserte anlegg frem til og med 1999, gjør at anlegg til friluftsliv i denne meldingsperioden får karakteren meget tilfredsstillende.

I forhold til anlegg for funksjonshemmede, så er det vanskelig å vurdere den eksakte utviklingen til slike anlegg. Tidligere hadde man tilskuddsgruppen helsesportanlegg som fikk noe tilskudd på 90-tallet (nevnes i delkapittel 4.2.3). Denne er i dag flyttet inn under ordinære anlegg. Dette som en følge av økt fokus på universell utforming, som betyr at anleggene skal tilrettelegges for alle brukergrupper. Dette fokuset ble særlig fremhevet fra 2009, da diskriminerings- og tilgjengelighetsloven trådte i kraft og la inn påbud om universell utforming ved bygging av anlegg (Barne- likestillings- og inkluderingsdepartementet, 2010).

5.1.2 Vurdering av St.melding nr. 14 (1999)

Om man bare måler rehabiliteringen av gamle anlegg ved å sammenligne start og slutt på perioden, vil utviklingen se veldig bra ut. Om man i tillegg tar med tilskuddsstørelsene i betraktning, så ser situasjonen enda bedre ut. Men det går ikke an å se vekk fra det merkelige hullet i antall søknader mellom 2004 til og med 2007. Dette er et så betydelig fall og over såpass mange år at jeg ikke kan gi meget tilfredsstillende, men må gi noe tilfredsstillende i stedet. Om søkerne misforstod endringen av tilskuddsgruppene i 2004 til å bety at rehabilitering ikke lenger skulle prioriteres eller om det var andre grunner, er ikke lett å si.

Anlegg for friluftsliv kom inn i en negativ trend utover 2000-tallet. Til tross for at både det faktiske antallet søknader og bygde anlegg har fortsatt å stige, så har prosentandelen i forhold til de andre anleggstypene sunket. Når de faktiske tallene også har sunket kraftig de siste årene må graderingen lande på ikke tilfredsstillende.

Flerbrukshallene har fra årtusenskiftet, hvor de ble prioritert, fått flere og flere søknader. 71 søknader mellom 2009 og 2012 må sies å være bra for en såpass kostnadskreven anleggskategori. Selv om byggenivået lenge har vært lavt så har de siste årene vist en veldig fin utvikling. På bakgrunn av dette har utviklingen for flerbrukshallene vært meget tilfredsstillende.

Et svakt siste tiår av forrige årtusen har blitt fulgt opp av et meget godt første tiår av det nye for fylkets fotballanlegg. Jevn økning i prosentandel både hva gjelder søknader og anleggsbygging gjør at fotballanleggene havner på karakteren meget tilfredsstillende.

Anleggene som ligger gjemt under kategorien aktivitetsanlegg bare forsterker dette.

Svømmeanlegg, eller bad og svømmeanlegg som jeg opererer med tall for her, har ikke hatt den utviklingen som man kanskje skulle ønske. Til tross for et ok søknadsnivå rundt årtusenskiftet, har dette ikke blitt fulgt opp i form av realisering av anleggene.

Svømmeanleggene får dermed karakteren ikke tilfredsstillende.

Isflater / kunstisflater får karakteren ikke tilfredsstillende. To nye anlegg i 2000, året etter den andre idrettsmeldingen kom, ble dessverre ikke fulgt opp i årene etter. Når det nærmest ikke har blitt bygd ett eneste anlegg av denne typen er det ikke nok til å endre på helhetsbildet at de har fått ett par flere søknader enn tidligere. Det blir likevel spennende å se om dette kan utvikle seg til en trend de neste årene.

Om vi sammenligner resultatet fra graderingen av de prioriterte anleggene med hver enkelt målsetting ser man fort at noen av målene har blitt nådd mens andre ikke har det.

Resultatet av noen av målene er heller ikke like åpenbare, noe som krever en grundigere

vurdering. Om ikke anleggsutviklingen står i stil med alle målsettingene til staten er det viktig igjen å poengtere at anleggsutbyggingen skal styres av lokale behov. Selv om det hele virker litt paradoksalt så er dette begrunnet i en bevisst vurdering fra statlig hold. Og som det kommer frem av Magnussen, Gjertsen og Røiseland (2002), har staten klare intensjoner om å legge til rette for godt gjennomarbeidede kommunedelplaner, gjennom både kontroll og arbeid med veiledere.

5.2 Idrettens forventninger på anleggsfeltet

Arbeidet med å komme frem til noe felles mål for idretten er ikke veldig lett. Etter å ha lest gjennom handlingsplanene til de største særidrettene har det gått opp for meg at de i realiteten bare er opptatt av hvor mange anlegg de kan klare å få bygd til sin egen idrett. En kronikk av fotballpresident og styreleder i særforbundenes landsorganisasjon Yngve Hallén, synes jeg beskriver dette godt. I saken som stod på trykk i Aftenposten den 27.01.13 sies det at ” det nye i idrettsmeldingen er en økt satsing på friluftsliv og på anlegg for egenorganiserte aktiviteter. Det er noe norsk idrett støtter, men dette kan ikke skje gjennom tippeskjelen. Det vil øke presset på områder som allerede er underfinansiert.” Med dette sier man at man støtter tiltakene så lenge de ikke går ut over ens eget aktivitetsgrunnlag. Slik som jeg tolker dette er anleggspolitikken en kamp idrett mot idrett. Dette underbygges av Rafoss og Tangen (red.) (2009) som sier at ”idretten består av en rekke idrettslag, særforbund og kretser som organiserer og aktiviserer ulike grupper i samfunnet som bruker ulike idrettsanlegg” (s26). Videre hevdes det at ”forholdet mellom idrett og det offentlige kan ikke forstås som et bilateralt forhold mellom to parter, men som et omfattende nettverk og relasjoner mellom en rekke aktører” (s26). Ut fra dette velger jeg å se på idrettens forventninger som et resultat av antall realiserte idrettsanlegg. I analysen la jeg frem de totale summene for både bygde anlegg og anlegg det har blitt søkt spillemidler på. Figur 1 viser oss at antall søknader ligger på et nivå godt over bygde anlegg. Dette er naturligvis viktig å ha i bunn ettersom spillemiddelordningen er søknadsbasert. Antallet bygde anlegg lå ganske stabilt på 90-tallet før det gjorde et reelt hopp i begynnelsen av 2000-tallet. Muligens var dette et kunstig høyt nivå preget av veldig gode økonomiske tider, men den voldsomme nedgangen som har vært de siste årene er like fullt skremmende. Dette kan sikkert skyldes flere forhold. Den økonomiske situasjonen i samfunnet spiller sannsynligvis en rolle. Med det tenker jeg spesielt på finanskrisen som i 2008. Samtidig kan også stadig mer kostbare anlegg kombinert med økende etterslep på spillemidler antas å ha hatt en effekt. Man kan heller ikke utelukke helt at man nærmer seg

et metningspunkt i fylket, der en del behov er i ferd med å dekkes. Det vi imidlertid kan slå fast er at utviklingen man er inne i ikke gjør det enklere for de ulike idrettene å få bygd de anleggene som de har ønsker om.

6 Konklusjon

Etter å ha forsket på anleggsutbyggingen i Møre og Romsdal, står det klart for meg at staten på noen områder har nådd sine anleggspolitiske målsettinger, mens de på andre områder har mislyktes. Noen prioriterte anleggstyper har blomstret gjennom perioden, sammen med sine tilhørende målsettinger, men eksemplene er samtidig flere over anlegg man har slitt med å rette fylkets og kommunenes søkelys på.

Når jeg i problemstillingen søkte å finne svar på statens anleggspolitiske målsettinger, var jeg kanskje litt for ambisiøs. Jeg har etter hvert skjönt at det ville kreves et dypere dykk inn i den regionale og kommunale materien for å finne ut av de mekanismene som styrer anleggspolitikken på dette planet. Ut fra det jeg har samlet inn av data har jeg kunnet besvare noen av statens målsettinger, men på langt nær alle.

Når det gjelder idrettens forventninger, synes det klart at disse forventningene ikke har blitt tilfredstilt i perioden. Store sprik mellom behov og finansieringsmuligheter gjør at anleggsbyggingen er inne i en dårlig trend sammenlignet med den første delen av 20-årsperioden.

Avslutningsvis vil jeg stille et spørsmål som kanskje kan være til videre ettertanke. Er statens måloppnåelse på anleggfeltet i det hele tatt et resultat av statens egne prioriteringer, eller styres feltet i virkeligheten av det som skjer ute i regionene?

Litteraturliste:

Kulturdepartementet. St.melding nr. 26 *Den norske idrettsmodellen* (2011-2012). Oslo: Kulturdepartementet.

Kultur- og kirkedepartementet. St.melding nr. 39 *Frivillighet for alle* (2006-2007). Oslo: Kultur- og kirkedepartementet.

Bergsgard. *Forskning på idrettspolitik*. Publisert i: *Rapport: idrettspolitisk seminar* (1997). Bø: Høgskolen i Telemark.

Bergsgard. *Idrettspolitikkenes maktspill: Endring og stabilitet i den idrettspolitiske styringsmodellen* (2005). Rapport nr. 228. Bø: Telemarksforskning-Bø

Bergsgard. *Statens politikk overfor idrettsfeltet i Norge* (2005b). www.idrottsforum.org

Bergsgard og Rommetvedt. *Når idrett og politikk kolliderer: feilskjær eller systemendring?* (2006). www.idrottsforum.org

Skille. *Idrettslagets praksis versus sentral idrettspolitik: en problematisering av idrettens instrumentalitet* (2009). Artikkel i boka *Frivillige organisasjoner og offentlig politikk*. Oslo: Novus

Enjolras. *Statlig idrettspolitik i Norge og Frankrike* (2003) artikkel i boka *Idrett & anlegg: uavhengig fagtidsskrift om idrettsanlegg og idrettspolitik*. Askim: Sport og media

Hanstad og Goksøyr. *Fred er ei det beste: Hans B. Skaset 70 år* (2005). Oslo: Gyldendal undervisning.

Rafoss og Breivik. *Idrett og anlegg i endring: oppslutning om idrettsaktiviteter og bruk av idrettsanlegg i den norske befolkningen* (2012). Oslo: Akilles.

Rafoss og Tangen (red.). *Kampen om idrettsanleggene: planlegging, politikk og bruk* (2009) Bergen: Fagbokforlaget.

Magnussen, Gjertsen og Røiseland. *Mellom statlig plankrav og kommunalt spelero: evaluering av kommunedelplanar for anlegg og område for idrett og friluftsliv* (2002). Bodø: Nordlandsforskning.

Waldahl. *Samspill mellom idrett og kommune: idrettsrådene – organisasjon, rolle og oppgaver* (2009). Oslo: institutt for samfunnsforskning.

Kulturdepartementet. *St.melding nr. 41 (1991-92) Idretten – folkebevegelse og folkeforlystelse*. Oslo: Kulturdepartementet

Goksøyr (red.), Andersen og Asdal. *Kropp kultur og tippekamp* (1996). Oslo: Universitetsforlaget.

Kulturdepartementet. *St.melding nr. 14 (1999) Idrettslivet i endring - om statens forhold til idrett og fysisk aktivitet*. Oslo: Kulturdepartementet.

Enjolras, Seippel og Waldahl. *Norsk idrett: organisering, fellesskap og politikk* (2011). Oslo: Akilles.

Gripsrud en al. *Metode og dataanalyse* (2004). Kristiansand: Høyskoleforlaget.

<http://www.regjeringen.no/nb/dep/kud/dok/regpubl/stmeld/2011-2012/meld-st-26-20112012/5/2.html?id=684391> Lastet opp: 09.05.13

Regjeringsoppnevnt utvalg. *Finansiering av statlig idrettspolitik – kartlegging, vurdering og forslag til tiltak for bedre måloppnåelse* (2003). Oslo: Kultur- og kirke departementet

<http://mrfylke.no/Politikk/Raad-og-utval/Politiske-saker-foer-2011/Kultur-og-folkehelseutvalet> Lastet opp: 18.04.13

Kultur og folkehelseutvalet, Møre og Romsdal fylkeskommune. *Saknr. KF – 13/13.*

Spellemidler til anlegg for idrett og friluftsliv 2013 – generelle prioriteringar.

www.mrfylke.no/Politikk/Moeteplan Lastet opp: 14.05.13

Barne- likestillings- og inkluderingsdepartementet. *Universell utforming i diskriminerings- og tilgjengelighetsloven (2010).* Oslo: Barne- likestillings- og inkluderingsdepartementet.

Vedlegg 1:

	1993-1996	1997-2000	2001-2004	2005-2008	2009-2012
Aktivitetsanlegg	72 (11,5)	132 (21,6)	338 (30,3)	275 (22,3)	171 (17,9)
Aktivitetsal	43 (6,8)	38 (6,2)	31 (2,8)	11 (0,9)	10 (1,0)
Bad og svømmeanlegg	20 (3,2)	25 (4,1)	46 (4,1)	21 (1,7)	8 (0,8)
Bueskytteranlegg	0 (0,0)	0 (0,0)	0 (0,0)	0 (0,0)	1 (0,1)
Diverse anlegg	5 (0,8)	12 (2,0)	23 (2,1)	75 (6,1)	24 (2,5)
Flerbrukshall	36 (5,7)	18 (3,0)	17 (1,5)	42 (3,4)	71 (7,5)
Fotballanlegg	96 (15,3)	48 (7,9)	89 (8,0)	138 (11,2)	212 (22,2)
Friidrettsanlegg	8 (1,3)	7 (1,1)	10 (0,9)	19 (1,5)	25 (2,6)
Friluftsliv	63 (10,0)	151 (24,8)	259 (23,2)	271 (22,0)	154 (16,2)
Golfanlegg	1 (0,2)	3 (0,5)	6 (0,5)	16 (1,3)	11 (1,2)
Hestesportanlegg	17 (2,7)	7 (1,1)	24 (2,2)	31 (2,5)	25 (2,6)
Idrettshus	62 (9,9)	56 (9,2)	84 (7,5)	97 (7,9)	92 (9,7)
Isanlegg	0 (0,0)	3 (0,5)	4 (0,4)	7 (0,6)	8 (0,8)
Kart	20 (3,2)	12 (2,0)	15 (1,3)	16 (1,3)	2 (0,2)
Luftsportanlegg	0 (0,0)	2 (0,3)	0 (0,0)	0 (0,0)	0 (0,0)
Motorsportanlegg	0 (0,0)	3 (0,5)	14 (1,3)	16 (1,3)	19 (2,0)
Skianlegg	73 (11,6)	27 (4,4)	61 (5,5)	75 (6,1)	54 (5,7)
Skyteanlegg	89 (14,2)	53 (8,7)	86 (7,7)	113 (9,2)	62 (6,5)
Squashanlegg	1 (0,2)	0 (0,0)	0 (0,0)	0 (0,0)	0 (0,0)
Tennisanlegg	16 (2,5)	10 (1,6)	5 (0,4)	1 (0,1)	1 (0,1)
Turnanlegg	0 (0,0)	3 (0,5)	0 (0,0)	0 (0,0)	0 (0,0)
Vannsportanlegg	6 (1,0)	0 (0,0)	2 (0,2)	8 (0,6)	3 (0,3)
Sum	628 (100,0)	610 (100,0)	1114 (100,0)	1232 (100,0)	953 (100,0)

Spillemiddelsøknader mellom 1993 og 2012 (viser % i parentes). Anleggs kategoriseringen er kategoriseringen som brukes av KKD.

Vedlegg 2:

	1993-1996	1997-2000	2001-2004	2005-2008	2009-2012
Kart	15 (7,6)	4 (2,0)	5 (1,3)	4 (1,3)	0 (0,0)
Aktivitetsanlegg	40 (20,3)	87 (43,1)	173 (45,8)	98 (32,9)	46 (39,7)
Skyteanlegg	15 (7,6)	4 (2,0)	9 (2,4)	12 (4,0)	4 (3,4)
Diverse anlegg	3 (1,5)	7 (3,5)	10 (2,6)	29 (9,7)	4 (3,4)
Idrettshus	12 (6,1)	11 (5,4)	25 (6,6)	15 (5,0)	5 (4,3)
Friidrettsanlegg	5 (2,5)	0 (0,0)	0 (0,0)	1 (0,3)	1 (0,9)
Fotballanlegg	10 (5,1)	3 (1,5)	18 (4,8)	27 (9,1)	15 (12,9)

Friluftsliv	53	(26,9)	64	(31,7)	101	(26,7)	70	(23,5)	22	(19,0)
Flerbrukshall	3	(1,5)	3	(1,5)	4	(1,1)	2	(0,7)	8	(6,9)
Aktivitetssal	12	(6,1)	0	(0,0)	1	(0,3)	0	(0,0)	1	(0,9)
Vannsportanlegg	4	(2,0)	0	(0,0)	0	(0,0)	1	(0,3)	2	(1,7)
Golfanlegg	3	(1,5)	1	(0,5)	2	(0,5)	2	(0,7)	0	(0,0)
Tennisanlegg	3	(1,5)	2	(1,0)	2	(0,5)	0	(0,0)	0	(0,0)
Bad og svømmeanlegg	3	(1,5)	0	(0,0)	0	(0,0)	5	(1,7)	0	(0,0)
Hestesportanlegg	6	(3,0)	4	(2,0)	10	(2,6)	11	(3,7)	2	(1,7)
Isanlegg	0	(0,0)	3	(1,5)	1	(0,3)	0	(0,0)	1	(0,9)
Squashanlegg	1	(0,5)	0	(0,0)	0	(0,0)	0	(0,0)	0	(0,0)
Frisbeeanlegg	0	(0,0)	0	(0,0)	0	(0,0)	0	(0,0)	1	(0,9)
Motorsportanlegg	0	(0,0)	3	(1,5)	6	(1,6)	5	(1,7)	1	(0,9)
Skianlegg	9	(4,6)	5	(2,5)	11	(2,9)	16	(5,4)	3	(2,6)
Turnanlegg	0	(0,0)	1	(0,5)	0	(0,0)	0	(0,0)	0	(0,0)
Sum	197	(100,0)	202	(100,0)	378	(100,0)	298	(100,0)	116	(100,0)

Anlegg bygd mellom 1993 og 2012 (viser % i parentes). Anleggs kategoriseringen er kategoriseringen som brukes av KKD. Luftsportanlegg, bowlinganlegg og bueskytteranlegg har ingen anlegg bygd i perioden og er derfor ikke med i oversikten.

Vedlegg 3:

år	Ordinære idr.anlegg	Nærmiljøanlegg	Rehab.	sum
1995	8 684 000 (66,4)	1 136 000 (8,7)	1 523 000 (11,6)	13 073 000
1996	10 160 000 (68,4)	1 853 000 (12,5)	2 843 000 (19,1)	14 856 000
1998	8 964 000 (48,7)	1 451 000 (7,9)	4 209 000 (22,9)	18 394 000
1999	7 318 000 (63,1)	820 000 (7,1)	3 465 000 (29,9)	11 603 000
2000	4 676 000 (44,1)	1 875 000 (17,7)	3 954 000 (37,3)	10 601 000
2001	7 070 000 (37,8)	2 415 000 (12,9)	9 206 000 (49,3)	18 691 000
2002	8 767 000 (37,4)	4 935 000 (21,0)	9 752 000 (41,6)	23 454 000
2003	13 474 000 (47,0)	6 062 000 (21,1)	9 160 000 (31,9)	28 696 000
2004	21 894 000 (76,2)	6 822 000 (23,8)		28 716 000
2005	23 739 000 (76,5)	7 308 000 (23,5)		31 047 000
2006	28 196 000 (79,3)	7 379 000 (20,7)		35 575 000
2007	30 865 000 (81,8)	6 887 000 (18,2)		37 752 000
2008	34 064 000 (82,4)	7 286 000 (17,6)		41 350 000
2009	38 489 000 (86,6)	5 972 000 (13,4)		44 461 000
2010	34 804 000 (85,3)	5 469 000 (13,4)		40 814 000
2011	37 532 000 (89,2)	4 565 000 (10,8)		42 097 000
2012	43 886 000 (92,6)	4 326 000 (9,1)		47 371 000

Spillemidler tildelt de siste 20 årene med prosentandel i parentes

(<http://mrfylke.no/Politikk/Raad-og-utval/Politiske-saker-foer-2011/Kultur-og-folkehelseutvalet> 18.04.13 sak: spelemidler år xxxx – fordeling)

Vedlegg 4:

	Rehabilitering	Nærmiljøanlegg
1993	0	14
1994	32	24
1995	26	27
1996	15	26
1997	17	27
1998	19	26
1999	27	38
2000	26	52
2001	42	60
2002	57	69
2003	60	67
2004	2	36
2005	0	81
2006	3	122
2007	1	105
2008	68	102
2009	46	72
2010	47	72
2011	44	67
2012	46	63
Sum	578	1150

Spillemiddelsøknader til bygging av nærmiljøanlegg og rehabilitering av anlegg.

